

Konferencja Partyjno-Techniczna w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy

W dniu 4 i 5 października odbyła się w siedzibie Centralnego Instytutu Ochrony Pracy w Warszawie konferencja partyjno-techniczna, w której udział wzięli liczni przedstawiciele wszystkich zakładów CIOP z Krakowa, Bytomia, Łodzi i Gdańska. Na sali obecni byli przedstawiciele zainteresowanych departamentów PKPG, a także przedstawiciele załóg niektórych zakładów pracy, na których terenie prowadzone są prace naukowo-badawcze na podstawie socjalistycznych umów o współpracy nauki z praktyką (m. in. zakłady „Ursus“).

Konferencja partyjno-techniczna w CIOP była pierwszą taką konferencją na terenie instytutów naukowo-badawczych; stanowi ona dowód, że pracownicy nauki przyswajają sobie w pełni socjalistyczne metody krytyki, samokrytyki i pracy zespołowej, że widzą podstawową jedność i zbieżność swych prac badawczych i naukowych z realizacją politycznych i gospodarczych celów, wytkniętych narodowi przez Partię i program Frontu Narodowego.

Ogólnoinstytutowa konferencja poprzedzona była w okresie przygotowawczym długim szeregiem konferencji w poszczególnych zakładach i działach. Na konferencjach tych przeprowadzono szeroką dyskusję, przenoszącą wskazania i dyrektywy II Zjazdu PZPR na teren właściwej problematyki i zadań każdej pracowni, kładąc nacisk na podstawowe zadania w dziedzinie podniesienia wydajności pracy i obniżenia kosztów, tak w zakresie prac własnych, jak i w odniesieniu do wyników, które prace Instytutu przynieść winny życiu gospodarczemu. Wynikiem tych narad były 102 zobowiązania zespołowe i indywidualne, z których 58 zostało już zrealizowanych. Zobowiązania te dotyczyły zarówno podjęcia nowych prac poza planem naukowych na 1954, jak i przyspieszenie realizacji prac planowych oraz wdrożenia w produkcji prac uprzednio zakończonych, podnoszenia kwalifikacji pracowników itp. Zobowiązania podjęto 95% załogi Instytutu, pracownicy naukowcy uczestniczyli w zobowiązaniach w 99,5%.

Na sali obrad i w przedśionku Instytutu obok tablic ilustrujących realizację zobowiązań i haseł konferencji zawisły pomysłowo i nierzad artystycznie wykonane plansze przedstawiające dotychczasowy dorobek kilkunastu zakładów i działów pomocniczych CIOP.

Podstawą dyskusji na konferencji ogólnoinstytutowej stał się referat dyrektora naczelnego Instytutu mgr inż. L. Tanińskiego, który stanowił zarazem podsumowanie wyników narad zakładowych.

Przedstawiwszy dotychczasowe osiągnięcia naszego narodu na tle sytuacji międzynarodowej, której głównym rysem jest stały wzrost sił pokoju i sukcesy pokojowej polityki obozu pokoju ze Związkiem Radzieckim na czele, referent zanalizował wytyczne II Zjazdu PZPR dążące do coraz szybszego wzrostu poziomu zaspokojenia potrzeb materialnych i kulturalnych, uwypuklając rolę, jaką problemy ochrony pracy odgrywają jako jeden z ważnych odcinków troski o człowieka i jako jeden z decydujących elementów postępu technicznego. Wielki program podwyższenia poziomu ochrony pracy został w referacie omówiony na tle analizy obecnego stanu bezpieczeństwa i higieny pracy. Osiągnęliśmy niewątpliwie znaczne sukcesy w walce z wypadkowością, jednak prowadzona obecnie w CIOP analiza wypadkowości

w przemyśle wykazuje dużą wypadkowość w szeregu kluczowych gałęzi gospodarczych, wynikającą z przyczyn, które tylko w drodze postępu technicznego mogą być usunięte. Szczególnie wiele pozostaje do zrobienia w dziedzinie uzdrowienia otoczenia miejsca pracy oraz w dziedzinie eliminowania prac uciążliwych i wykonywanych w warunkach niebezpiecznych. O rozmiarze podejmowanych obecnie środków dają wyobrażenie przewidziane w narodowym planie gospodarczym kwoty nakładów na te cele, sięgające 2,3 miliarda zł na rok bieżący oraz rozmiary zaopatrzenia w odzież specjalną, która w rb. ma być dostarczona w 4.300.000 zestawów.

Podkreślając cechy ochrony pracy w naszym ustroju — jej powszechność, rozmiar, związek z postępowaniem technicznym — referent zanalizował stan ochrony pracy w państwach kapitalistycznych, przytaczając cyfry wzrostu wypadkowości w związku ze zwiększeniem wydajności pracy, polegającym na zwiększeniu wyzysku robotnika.

Referent wskazał na wielką rolę instytutów naukowo-badawczych w realizowaniu programu rozwoju gospodarczego i — nawiązując do problematyki CIOP — zanalizował zagadnienia powstające na etapie przetwarzania wyników badań naukowych pod względem technologicznym i przekazywania ich przemysłowi. Dotychczasowy dorobek Instytutu na tym polu wyraża się liczbą 66 ważniejszych prac już wdrożonych. Plan Instytutu na rok bieżący przewiduje zakończenie 88 prac. Poważną pozycję w planach stanowią prace długofalowe, obejmujące większe kompleksy zagadnień o bardziej pogłębionej podbudowie teoretycznej. Są to prace nad problemem odpylenia, w ramach którego Instytut pracuje nad metodą strącania aerosoli przy pomocy ultradźwięków, dalej prace nad wpływem drgań na ustrój człowieka i związanymi z tym zagadnieniami technicznymi, nad wpływem parametrów skrawania na wielkość siły oporu przy obróbce drewna itp. W problematyce Instytutu na przyszłość wysuwają się na czoło następujące kierunki: szeroko ujęty problem otoczenia (klimat, promieniowanie, wentylacja, hałas, oświetlenie) i rozbudowy sieci stacji badawczo-analitycznych prowadzących badania powietrza w zakładach pracy, łączący się z tym problem odzieży specjalnej, rozwiązywany dotąd empirycznie bez opracowania podstaw naukowych; problem automatyzacji urządzeń kontrolnych i sygnalizacyjnych; zagadnienie przyspieszenia i prawidłowego ustawienia mechanizacji i elektryfikacji w rolnictwie, tak ściśle związane z problematyką wysuniętą przez II Zjazd PZPR; zagadnienie przyspieszenia mechanizacji prac uciążliwych, m. in. problemy transportu wewnętrznego; problemy właściwego postawienia statystyki wypadkowej oraz stworzenie podstaw metodycznych dla szkolenia i propagowania zasad bhp. Jednym z ważniejszych kierunków prac jest sprawa badań fizjologicznych, opartych o odpowiednie prace i odpowiednio ustalone kierunki badań.

W dalszej części referatu omówione zostały zagadnienia planowania tematycznego i planowania poszczególnych etapów prac naukowo-badawczych, zagadnienia specjalizacji, zagadnienia wdrażania i współpracy z życiem gospodarczym. Duży nacisk położył referent na sprawę pogłębienia podbudowy ekonomicznej prac badawczych i na trudny problem uzyskiwania własnych podstaw w zakresie fizjologii pracy.

Jako jedno z kluczowych zagadnień wysuwa się sprawa kadr pracowników naukowych. Przygotowywanie i podnoszenie kwalifikacji młodych kadr naukowców jest jednym z ważniejszych obowiązków instytutów naukowych, przy czym opierać się ono musi na stałym podnoszeniu poziomu ideologicznego. W tym zakresie wielkie zadania stoją przed Podstawową Organizacją Partyjną i organizacjami masowymi.

Dyskusję, w której wzięło udział ponad 30 uczestników konferencji, cechowała otwartość wypowiedzi i szczerza troska o podniesienie poziomu ochrony pracy w Polsce Ludowej.

W toku dyskusji zgłoszono znaczną ilość wniosków, ujętych w rezolucji końcowej konferencji i dającej przegląd poruszonych zagadnień.

W rezolucji tej czytamy:

II Zjazd PZPR postawił przed narodem polskim zadanie szybszego podniesienia poziomu materialnego i kulturalnego. Nie zmniejszając tempa socjalistycznej industrializacji kraju, nasza gospodarka narodowa zwrócić musi szczególną uwagę na zwiększenie produkcji dóbr powszechnego spożycia, pochodzenia zarówno przemysłowego jak i rolnego oraz na konieczność pełniejszego zaspakajania rosnących potrzeb kulturalnych społeczeństwa. Postawione na dwa końcowe lata planu 6-letniego zadania uzyskania przynajmniej 16% wyższych stopy życiowej mas pracujących — wymagają wszechstronnej mobilizacji wszystkich środków.

Uchwały II Zjazdu Partii wytyczają również drogi do realizacji postawionych zadań. Jednym z najważniejszych środków działania, to ogólne zwiększenie wydajności pracy i obniżenie kosztów własnych. Istotnym zaś elementem warunkującym najbardziej wydajną pracę robotnika, jest zapewnienie mu maksymalnego bezpieczeństwa i zdrowych warunków przy pracy. Pełna realizacja założeń ochrony pracy jest równocześnie podstawową zasadą socjalistycznej oszczędności, zmierzającej do najbardziej racjonalnej gospodarki dobrami materialnymi, do właściwego ustawienia kadr produkcyjnych i troski o nie.

W świetle Uchwał II Zjazdu ochrona pracy jest nie tylko jednym z istotnych elementów, kształtujących warunki i poziom życia klasy robotniczej, lecz także jednym z podstawowych czynników warunkujących w sposób istotny tok procesów produkcyjnych. Z tego słusznego stwierdzenia wynika, że im większe stawiamy zadania produkcyjne, tym większy musimy położyć nacisk na troskę o wytwórcę, na zapewnienie mu bezpiecznych i zdrowych warunków pracy, na zmniejszenie jego wysiłku. Wśród czynników powołanych przez państwo ludowe dla realizacji zadań na odcinku właściwego kształtowania warunków pracy — poważną rolę odgrywa Centralny Instytut Ochrony Pracy, jako główny ośrodek badań naukowych w tej dziedzinie. Zadaniem jego jest rozwiązywanie we własnym zakresie problemów ochrony i oddziaływanie na inne placówki naukowo-badawcze w kierunku uwzględnienia przez nie podstawowych zagadnień ochrony pracy oraz wprowadzenie problematyki ochrony pracy w przebieg wszystkich rozwiązań produkcyjnych.

Świadomi wielkiej roli nauki w kształtowaniu życia gospodarczego i kulturalnego społeczeństwa oraz jej wpływu na szczególnie zaniebany w okresie kapitalizmu stan bezpieczeństwa dla zdrowia i życia załóg robotniczych — uczestnicy partyjno-technicznej konferencji CIOP zobowiązują się dołożyć wszelkich starań i wysiłków, by jak najbardziej przyspieszyć proces tworzenia w zakładach pracy warunków odpowiadających szczytowemu założeniu państwa ludowego.

W ten sposób zebrani pragną przyczynić się do zapewnienia klasie robotniczej warunków w pełni zabezpieczających zdrowie i życie załóg i dających im klimat, który by w pełni sprzyjał rozwinięciu ich twórczych możliwości. Dla dalszego i szybszego wykonania tych zadań uczestnicy konferencji partyjno-technicznej, po dokonaniu przeglądu i szczegółowej analizy dotychczasowych prac załogi, jej osiągnięć oraz błędów i niedomagań, uchwalają następujące wnioski, których realizacja powinna — ich zdaniem — przyczynić się do usunięcia tych błędów i usprawnienia pracy.

1. Zebrani stwierdzają konieczność pogłębienia pracy organizacji politycznych i masowych na terenie Instytutu.

2. Sprawa zapewnienia wzrostu kadr pracowników naukowych i zapobiegania płynności tych kadr winna być przedmiotem stałej troski kolektywu i kierownictwa.

Sprawa ta powinna być codzienną troską Podstawowej Organizacji Partyjnej i Zakładowej Organizacji Związkowej.

3. Szczególny nacisk położyć należy na sprawy systematycznego podwyższania kwalifikacji pracowników naukowych. Wśród środków, które dla tego celu należy zastosować konferencja widzi jako najważniejsze:

a) głębsze przyswojenie przez personel naukowy zasad materializmu dialektycznego i historycznego,

b) usprawnienie działania Komisji Oceny Projektów Prac Naukowych, przy czym wskazane jest powołanie etatowego sekretarza z zwiększenia środków na honorowanie opiniodawców spośród pracowników własnych i zpoza pracowników Instytutu,

c) dołożenie starań dla zapewnienia zakładom szerszej pomocy wybitnych konsultantów naukowych zpoza Instytutu,

d) wprowadzenie we wszystkich zakładach jako zasady dyskusji nad poszczególnymi pracami, przy czym winny być one dyskutowane zarówno przed rozpoczęciem pracy, jak w poszczególnych stadiach jej wykonania,

e) wprowadzenie systematycznego zaznajamiania zespołów z wynikami prac innych zakładów, wiążących się z zakresem pracy danego zespołu, w tym celu należy zwoływać konferencje, narady naukowe itd.

f) rozwinięcie konsultacji bibliograficznych i dokumentacyjnych, ułatwiających zebranie materiałów dla prac naukowo-badawczych,

g) dołożenie starań dla umożliwienia w większej mierze wyjazdów pracowników naukowych w celach szkoleniowych do Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej,

h) powtórne przeanalizowanie programu wyposażenia zakładów terenowych w laboratoria — na podstawie wniosków tych zakładów,

i) przeprowadzenie kursów szkolenia zawodowego w zakresie przepisów prawnych i ogólnych wiadomości w zakresie techniki bezpieczeństwa i higieny pracy.

4. Należy dążyć do pogłębienia i rozwinięcia współpracy z innymi placówkami naukowymi, w pierwszym rzędzie z instytutami PAN.

5. Ze względu na szeroki wachlarz zagadnień, związanych z ochroną pracy, planowanie prac naukowych CIOP i ich przebieg powinny być zharmonizowane nie tylko z pracami innych instytutów branżowych i instytutów medycyny pracy, lecz również z pracami ośrodków badawczych w szkolnictwie wyższym i instytutach Polskiej Akademii Nauk. W tym celu wskazane jest utworzenie w ramach PAN odpowiedniej komórki koordynującej wszechstronnie problematykę ochrony pracy przy znalezieniu form wiążących z nią Centralny Instytut Ochrony Pracy.

6. Stwierdzając niedostateczne możliwości oparcia prac technicznych w dziedzinie ochrony pracy na wynikach badań fizjologicznych, zebrani uważają za konieczne zwrócenie uwagi odpowiednich czynników na konieczność rozwoju badań w zakresie fizjologii pracy.

7. Dalszy rozwój i pogłębienie współzawodnictwa jako socjalistycznej metody pracy jest niezbędnym warunkiem podniesienia na wyższy poziom pracy Instytutu. Podstawowa Organizacja Partyjna i Zakładowa Organizacja Związkowa powinny dołożyć starań dla rozwinięcia współzawodnictwa wewnątrzzakładowego i międzyzakładowego.

8. Pracownicy naukowci CIOP powinni brać większy aktywny udział w pracach NOT w ramach Głównej i Branżowych Komisji Technicznej Ochrony Pracy,

9. Dla umożliwienia pracownikom CIOP udziału w kursach szkoleniowych w zakresie ochrony pracy w charakterze wykładowców należy rozpatrzyć możliwość wykładowania w czasie godzin pracy,

10. Należy kontynuować wysiłki w kierunku utworzenia działu usługowego*), który ułatwi wdrażanie wyników prac, pozwoli na rozwinięcie i usprawnienie pracy warsztatu Zakładu Prototypów i modeli oraz odciaży zakłady naukowe od prac usługowych, zwiększając jednocześnie możliwości CIOP świadczenia bezpośrednich usług życiu gospodarczemu.

11. Ze względu na potrzeby terenu należy kontynuować wysiłki w celu utworzenia w Warszawie odpowiednio wyposażonego ośrodka informacyjnego w zakresie ochrony pracy.

12. Należy dążyć do utworzenia odrębnego zakładu, obejmującego problemy bezpieczeństwa i higieny pracy przy robotach budowlanych i montażowych.

13. Zebrani podkreślają doniosłą wagę prawidłowego planowania prac naukowo-badawczych, w celu usunięcia niektórych trudności w planowaniu i terminowym realizowaniu planów należy uznać za wskazane:

a) ponowne wystąpienie do czynników nadrzędnych o harmonizowanie terminów składania planów finansowych i inwestycyjnych z planami tematycznymi,

b) przy układaniu planu tematycznego zakładu — zapewnienie odpowiedniego czasu na zaznajomienie się i przeanalizowanie proponowanych tematów w celu ustalenia czy wyłączenie ich do planu jest dostatecznie uzasadnione,

c) pracę należy uważać za zakończoną dopiero po definitywnym przyjęciu przez KOPPN,

d) wprowadzenie bieżącej merytorycznej sprawozdawczości o postępach każdej pracy w formie, zależnej od rodzaju pracy,

e) wymienianie w sprawozdaniu z pracy nazwisk pomocniczych pracowników naukowych, wnoszących twórczy wkład do pracy.

*) Gospodarstwa pomocniczego.